

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ
ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р

м. Київ

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ**

**ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ
(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)**

25 березня 2026 р.

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

м. Київ

2026

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професорка.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професорка;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцентка;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професорка;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2026. – 337 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) висвітлено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: хімічну й біологічну безпеку, якість повітря, води та харчових продуктів, вплив шуму, мікропластику, пестицидів і воєнних чинників на здоров'я населення. Основний акцент зосереджено на міждисциплінарному підході до оцінки ризиків, профілактики захворювань, розвитку кадрового потенціалу, гармонізації національних практик із європейськими стратегіями та післявоєнного відновлення України.

УДК _613+574]:061.3

Електронна версія збірника містить додаткові публікації, що з технічних причин не увійшли до друкованого примірника.

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове.

© НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця

встановлений методико-санітарний норматив та відповідають міжнародним вимогам і нормам, які наведені в Наказі МОЗ України №1442 від 10.08.2023 року.

Розроблені методичні вказівки були використані при проведенні в 2025 році державних випробувань препарату Віктрато 500 FS, ТН (діюча речовина – циклобутрифлурам, 500 г/л) на цукровому буряку.

ПЕРЕВАГИ ПРОТОКОЛУ ICOVER ПРИ НАДАННІ ДОГОСПІТАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Горбенко Ю.О., Гринзовський А.М., Калашченко С.І.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Актуальність: В умовах російсько-української війни військовослужбовці зазнають сильного впливу психотравмувальних факторів, що призводить до розвитку гострих стресових реакцій та зниження боєздатності підрозділів. Несвоєчасне реагування на прояви бойового стресу збільшує ризик помилок при виконанні бойового завдання та формування довготривалих психічних розладів (ПТСР, хронічний тривожний розлад, депресивний розлад). У зв'язку з цим досить важливим є впровадження ефективних протоколів для психологічної стабілізації військовослужбовців безпосередньо в зоні бойових дій.

Мета дослідження: Аналіз протоколу ICOVER і оцінка його ефективності, як засобу домедичної психологічної допомоги військовослужбовцям в стані бойового стресу.

Методи дослідження: Теоретичний аналіз наукової літератури та інформаційних джерел.

Результати: протокол ICOVER – структурований алгоритм з шести кроків, що спрямований на відновлення концентрації уваги, орієнтації та контролю поведінки у військовослужбовців.

Головною перевагою є швидкість і простота його застосування. Він не потребує тривалої підготовки і спеціального обладнання, що робить його дуже зручним у використанні в зонах бойових дій. Протокол дозволяє швидко

стабілізувати психічний стан військовослужбовця, завдяки простим крокам, що поступово повертають людину до орієнтації в реальності, контролю над власною поведінкою та здатності виконувати елементарні завдання.

Протокол не розглядає формування у військовослужбовця “ролі пацієнта”. Він спрямований не на ізоляцію бійця, а на якнайшвидше повернення до бойового стану .

Важливим також є те, що ICOVER може застосовуватися побратимами чи бойовими медиками, а не лише спеціалістом у сфері психічного здоров'я, оскільки це підвищує доступність допомоги та зменшує час між виникненням бойового стресу і наданням першої допомоги.

Попри значні переваги ICOVER має певні недоліки. Протокол не враховує індивідуальні особливості психіки кожної людини. Незважаючи на універсальність, алгоритм не завжди підходить для людей з попереднім травмуючим досвідом або вже сформованими психічними розладами. В таких осіб прямий фізичний контакт чи вербальне звернення, можуть викликати посилення тривоги, повторну травматизацію чи дезорієнтацію поведінки.

Висновки: Протокол ICOVER є важливим і практично доцільним інструментом надання психологічної допомоги військовослужбовцям в зоні бойових дій. Насамперед його користь полягає у швидкості, структурованості та доступності надання допомоги, що є дуже важливо в умовах обмеженого часу. Завдяки простому алгоритму, людині досить швидко можна відновити концентрацію уваги та контроль власної поведінки. Але найбільша ефективність протоколу досягається за умов поєднання чіткої алгоритмізації та індивідуального підходу до кожного військовослужбовця.